

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.37.108/2012/4.szám

A Kúria a dr.Nemes Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr.Nemes Imre ügyvéd, által képviselt felperesnek a Budapest Rendőrfőkapitánya (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) alperes ellen közigazgatási bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2011. november 28. napján kelt 2.K.22.026/2011/6. számú jogerős ítélet ellen a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.K.22.026/2011/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes által üzemben tartott forgalmi rendszámú gépjármű 2009. június 13-án 11 óra 16 perckor a Debrecen, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975.(II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 14. § /1/ bekezdés d/ pontjába ütközően 30

km/óra helyett 50 km/óra sebességgel közlekedett. A rendőrhatóság a közlekedési szabályszegést fényképfelvételeken rögzítette.

A felperes az eljárás megindításáról a 2009. augusztus 10. napján kelt értesítésből szerzett tudomást, amelyben egyúttal a mentesülés és az iratbetekintés szabályairól is tájékoztatást kapott. A felperes 2009. augusztus 26-án - vitatva a szabályszegés tényét - kérte az iratok másolatban történő megküldését.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőrfőkapitány - mint elsőfokú hatóság - megbízásból a közlekedésrendészeti osztályvezető által kiadmányozott 2009. szeptember 23-án kelt és a felperes részére október 8-án kézbesített 21.000-162/9863-2/2009/objf. számú határozat a felperessel szemben 45.000 forint közigazgatási bírságot szabott ki a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kktv.) 21. §

/1/ bekezdés a/ pontja és a /2/ bekezdés folytán alkalmazandó, a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések köréről, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, felhasználásának rendjéről és az ellenőrzésben történő közreműködés feltételeiről szóló 410/2007. (XII.29.) Korm.rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § /1/ bekezdése, 2. § /1/ bekezdése és 1. számú melléklete alapján. A határozat meghozatalát követő napon - 2009. szeptember 24-én - a rendőrhatóság ismételten tájékoztatta a felperest az iratbetekintés módjáról. A tájékoztatás kézhezvételét követően a felperes 2009. október 7-én újólág kérte az iratok postai vagy elektronikus úton való megküldését.

Az elsőfokú határozat ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, amelynek elbírálása során az Országos Rendőrfőkapitány a 2009. december 18. napján kelt 21.000-162/9863/12/2009/objf. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának az elsőfokú határozatra is kiterjedő felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte. Kifogásolta, hogy nem biztosították számára az eljárásban az iratbetekintési, iratmásolat kérésű és ezen keresztül nyilatkozattételi joga gyakorlását, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 68. §-a, 1. § /2/ és /3/ bekezdése, 2. § /2/ bekezdése, 5. § /1/-/4/ bekezdése, 7. §-a, 50. § /1/ bekezdése és 51. § /1/ bekezdése megsértésére hivatkozott. Kifogásolta azt is, hogy a határozatokat nem az arra hatáskörrel bíró megyei, illetve országos rendőrfőkapitány hozta meg. Hivatkozott a felperes keresete indokaként arra is, hogy 2010. március 1. napjától a 60 napos ügyintézési határidő jogvesztő határidő, amely a még nem végrehajtható határozatok esetében is alkalmazandó. Az alperesi határozatot 2010. január 21-én vette

kézhez, a 30 napos teljesítési határidő innen kezdődött. Keresetlevelében az alperesi határozat végrehajtásának felfüggesztését is kérte. A keresetlevél benyújtása eljárásjogi határidő, a keresetlevél, illetve az egyidejűleg benyújtott végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem a végrehajthatóságra halasztó hatállyal bírt mindaddig, amíg a bíróság a végrehajtás felfüggesztései iránti kérelem tárgyában határozatot nem hozott. Ezért 2010. március 1-jén, a 60 napos határidő jogvesztő jellegére vonatkozó jogszabályi rendelkezés hatálybalépésekor még nem volt végrehajtható az alperes határozata.

A felperes a fényképfelvételek megtekinthetőségének, a készítés helyének jelentőségét abban jelölte meg, hogy a bírság alóli mentesülés körülményeire vonatkozóan szerezhették volna ismeretet, amely lehetőségtől a rendőrhatalóság megfosztotta. Hivatkozott arra, hogy a gépjármű nem csak a személyes használatában áll, hanem családtagjai és alkalmanként családon kívüli személy is használja azt. Mivel az elsőfokú eljárásra kijelölt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság Rendőrkapitányság illetékességi területe három megyére terjed ki, így az ügyféltől nem várható el, hogy az iratbetekintési jogával személyesen éljen.

A megyei bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte és elutasította azt. Ítéletének indokolásában a Ket. 11. § /1/ bekezdésére, a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 31. számú állásfoglalására, és több legfelsőbb bírósági eseti döntésre hivatkozott.

Kifejtette a megyei bíróság, hogy a 2010. április 1-jén hatályba lépett 86/2010.(III.26.) Korm.rendelet 5. § /4/ bekezdése az R. 9. §-át új /4/ bekezdéssel egészítette ki.

Idézte a megyei bíróság az 1/2010. közigazgatási jogegységi határozat I. pontjában foglaltakat a Kkt. 21. § /4/ bekezdésében szabályozott 60 napos bírságkiszabási határidő minősítése tekintetében. Rögzítette, hogy az időszakos vizsgálat keretében elvégzett előzetes eredetiségvizsgálat díjának visszatérítéséről szóló 86/2010.III.26.) Korm.rendelet (a továbbiakban: R.2.) 5. § /4/ bekezdése folytán 2010. április 1-jén hatályba lépett R. 9. §-át, a módosított /4/ bekezdéssel kiegészítette akként, hogy a Kkt. 21. § /4/ bekezdése szerinti 60 napos határidő jogvesztő.

Ismertette a megyei bíróság, hogy a 3/2010.(V.27.) közigazgatási jogegységi határozat szerint az 1/2010.(II.18.) közigazgatási jogegységi határozat 2010. április 1. napját követően kézbesített közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata során nem alkalmazható. A határidő jogvesztő jellege akkor állapítható meg, ha az elsőfokú határozatot 2010. április 1-je után kézbesítették. A perbeli esetben az elsőfokú döntést 2010. április 1-je előtt kézbesítették a felperes részére, ezért a felperes által hivatkozott jogvesztő határidő túllépése miatti eljárási jogszabálysértés nem volt megállapítható. Önmagában pedig a

meghosszabbított - 90 nap - ügyintézési határidő a jogerős határozat hatályon kívül helyezését nem eredményezheti, ha az a döntés érdemére nem volt kihatással.

Kifejtette a megyei bíróság, hogy a 2007. évi CLXXV. törvény „Nulla tolerancia a közlekedésbiztonságban” elv alapján megteremtette annak lehetőségét, hogy az utakon felvételt lehessen készíteni a közlekedési szabályok megsértőiről, s olyan igazgatási bírságolási rendszert vezetett be, mely alapján a gépjármű üzemeltetője objektív alapú felelősséget visel az általa üzemeltetett gépjárművel elkövetett közlekedési szabályszegésért. A felelősség alóli mentesülés a Kkt. 21/A. § /1/ és /2/ bekezdése szerinti két esetköre, ha az üzemeltető bizonyítja, hogy a gépjármű jogellenesen került ki a birtokából vagy ha igazolja, hogy azt más személy vezette.

A Kkt. 21/A. § /2/ bekezdésére, a Ket. 68. § /1/ bekezdésére, 70. § /1/ bekezdésére, 5. § /1/ bekezdésére és 2. § /2/ bekezdésére utalással megállapította a megyei bíróság, hogy a Ket. ezen rendelkezéseit nem korlátozzák az iratmásolat kérését személyes megjelenés esetére, ilyen törvényi korlát hiányában pedig a másolat - szolgáltatási díj ellenében történő és azt megfizetni vállaló - felperes számára postai úton történő megküldésének megtagadása eljárási szabálysértés. Kiemelte ugyanakkor, hogy ezen eljárási szabálysértésnek az érdemi döntés mikéntjére kihatása nem volt, mert a fentebb kifejtettek szerint nem fosztotta a felperest a közigazgatási bírság alóli mentesülése érdekében, annak feltételei igazolásától, ennek érdekében a Ket. 51. § /1/ bekezdése szerinti nyilatkozattételi jogától. Bár a határozat meghozatalára megállapított határidőt a rendőrhatóság túllépte és korlátozta a felperes iratbetekintési jogát is, azonban ezzel a felperes részére a jogszerű magatartás fennálltának, vele szemben szankció alkalmazása törvényi akadályának bizonyítását nem tette lehetetlenné. Az elsőfokú határozathozatalt megelőzően történt tájékoztatásból a felperes tudomást szerzett arról, hogy a jogsértés percre pontosan, mely időpontban, hol történt és milyen feltételek mellett mentesülhet a bírság megfizetése alól. Ennek, és a mentesülés vele közölt feltételeinek ismeretében bizonyíthatta volna a szankció vele szembeni alkalmazásának törvényi akadályát.

A felperes hatásköri kifogását is alaptalannak értékelve a megyei bíróság hangsúlyozta, hogy az ügy érdemi eldöntésére is kiható, lényeges eljárási jogszabálysértés a közigazgatási eljárásban nem történt, a felülvizsgálni kért határozat a jogszabályoknak megfelel, az érdemi döntés összhangban áll a jogvita eldöntésére irányadó jogszabályi rendelkezésekkel.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését kérte, a

keresetében foglaltakat fenntartva. Álláspontja szerint jogsértő a jogerős ítélet, mivel az R.2. rendelkezéseivel ellentétes a tartalma. Ezen rendelet rögzíti, hogy 2010. április 1. napján lép hatályba, azonban a rendelkezéseit a hatálybalépését megelőzően indult ügyekben, azok jogerős és végrehajtható befejezéséig alkalmazni kell. Ugyanígy kimondta, hogy a Kkt. 21. § /3/ bekezdésében meghatározott 60 napos határidő jogvesztő. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy a teljesítési határidő lejártát megelőzően beadványban kérte a végrehajtás felfüggesztését, ezért a határozat nem volt végrehajtható, így a jogvesztő határidőt alkalmazni kellett volna.

Tévesnek tartotta a felperes a megyei bíróság azon álláspontját, hogy az iratmásolatok postai úton történő megküldésének elmaradása nem volt lényeges szabálysértés. E körben kifejtette, hogy több személy is vezethette a gépjárművet az adott időszakban, az adott helyen, a szabályszegés elkövetésekor. A beazonosításhoz szüksége lett volna a fényképfelvételek megtekintésére, tekintettel arra, hogy a jogsértés időpontja és helyszíne nem volt ehhez elegendő. A bírósági eljárás során ezen szabálysértés nem volt orvosolható, mivel az időmúlás miatt az érintettek már nem emlékeznek a szabálysértés napján történtekekre kellő pontossággal. Nem volt lehetőség arra, hogy teljes bizonyító erejű magánokiratot szerezzen be a szabálysértés elkövetőjétől és ezáltal mentesüljön a bírság alól. Mindezekon túlmenően a bizonyítékokra további észrevételt, illetve indítványt is tehetett volna esetlegesen, amely akár befolyásolhatta volna az eljárás kimenetelét. Utalt arra is, hogy nem feltétlenül kell előnyt szerezni az ügyfélnek az iratok áttanulmányozásával, azonban az eljárás során ezzel lehetőséggel biztosítottak az alapvető jogai. A jogszabály nem rögzíti azt, hogy a betekintési jog kizárólag azért illeti meg az ügyfelet, mert ennek segítségével mentesülhet a bírság megfizetése alól. Továbbra is hangsúlyozta, hogy az eljárási szabálysértés azért is megfosztotta mentesülést eredményező feltétel igazolásától, mert nem derült ki számára, mely meghatalmazottja vezette az adott időpontban a gépkocsit, így nem csatolhatott erre vonatkozó nyilatkozatot sem.

A megyei bíróság mindezekon túlmenően a Pp. 339./B. §-ában foglaltakat is megsértette.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdése alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal

feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást és abból az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Kúria is egyetértett.

A jogerős ítélet tényállását szükségesnek tartja a Kúria kiegészíteni azzal, hogy a felperes keresetét a megyei bíróság már korábban, a 2010. július 14-én kelt 2.K.21.027/2010/7. számú jogerős ítéletével elbírálta, azonban ezen ítéletet a Legfelsőbb Bíróság a 2011. szeptember 5. napján kelt Kfv.VI.38.080/2010/4. számú felülvizsgálati végzésével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárás elrendelésének indoka eljárási jogszabálysértés volt, amennyiben a felülvizsgálati eljárás során megállapítást nyert, hogy a megyei bíróság nem a hatáskörrel rendelkező alperes perben állása mellett folytatta le eljárását, amely súlyos eljárási jogszabálysértésnek minősült.

A Kúria megállapította, hogy a megyei bíróság a korábbi felülvizsgálati végzésben adott iránymutatásnak megfelelően ezen eljárási jogszabálysértést kiküszöbölve a hatáskörrel rendelkező szerv - az Országos Rendőrfőkapitány - perben állása mellett bírálta el ismételten a felperes keresetét.

A felperesnek a megismételt eljárásban hozott jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmének elbírálása során a Kúria elsődlegesen szükségesnek tartja kiemelni, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272. § /2/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán a Kúria rámutat a következőkre.

Az R. 9. §-át kiegészítő R.2. 5. § /4/ bekezdése 2010. április 1. napján lépett hatályba. Az új /4/ bekezdés mondja ki azt, hogy a Kkt. 21. § /3/ bekezdésében meghatározott határidő jogvesztő. A 3/2010.(V.27.) közigazgatási jogegységi határozat szerint az 1/2010.(II.18.) közigazgatási jogegységi határozat a 2010. április 1. napját követően kézbesített, közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata során nem alkalmazható, vagyis a határidő jogvesztő jellege akkor állapítható meg, ha az elsőfokú határozatot 2010. április 1. napja után kézbesítették.

A rendelkezésre állt iratok tanúsága szerint a jelen felülvizsgálat tárgyát képező közigazgatási eljárásban az elsőfokú határozat kézbesítésére 2009. október 8. napján került sor, így a 60 napos határidő nem volt jogvesztőnek tekinthető, a felperes ezzel kapcsolatos érvelése megalapozatlan volt.

Hangsúlyozza a Kúria, hogy a felperes végrehajtás felfüggesztése iránti kérelme a bírságkiszabási határidő jogi jellegének meghatározására semmiféle kihatással nem bírt.

A Kúria egyetértett a megyei bíróság azon álláspontjával, hogy a határozatok meghozatala során az ügy érdemére kiható eljárási szabályszegés nem történt.

A Ket. 68. § /1/ bekezdésében biztosított ügyféli jogosultság a közigazgatási eljárásban nem sérült, a hatóság azt nem vonta meg és nem korlátozta. A felperest az elsőfokú hatóság 2009. augusztus 10. napján kelt levelével értesítette az eljárás megindulásáról. Az iratot a felperes 2009. augusztus 17. napján átvette. A 2009. szeptember 24-én kelt átiratával a hatóság ismét tájékoztatta a felperest a iratbetekintés, iratmásolat készítésének lehetőségéről. A felperes számára tehát a hatóság kész volt ezen törvényi jogosultságok biztosítására, azok érvényesítésében semmiféleképp sem korlátozta, pontosan az ügyfél tudomására hozta a KRESZ szabályszegés időpontját, helyszínét, a szabályszegés jogalapját, a szabályszegéskor használt gépjármű forgalmi rendszámát. Ismertette az ügyfél számára az iratokba való betekintés lehetőségét, az iratokról történő másolat kérését, készítését.

Megállapítható volt ugyanakkor, hogy a felperes 2009. augusztus 26-i és október 7-i iratmásolás küldésére vonatkozó kérését nem teljesítette a hatóság. Ezen mulasztás azonban önmagában nem zárta el a felperest ügyféli jogosítványai gyakorlásától, hiszen valamennyi releváns információt a hatóság a tudomására hozta, e miatt a hatósági mulasztás nem volt az ügy érdemére kihatónak tekinthető. A felperes ugyanis nem volt elzárva attól, hogy a szabályszegés tényének és körülményeinek ismeretében a hatóság felé bizonyítékait, bizonyítási indítványait előterjessze, ezen jogszabályi lehetőségével azonban sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárás során nem élt.

Kiemelten hivatkozik a Kúria az Alkotmánybíróság 60/2009.(V.28.) AB határozatában foglaltakra, mely szerint az üzembentartót fokozott gondossági kötelezettség terheli. Fokozottan felel a közlekedési szabályok betartásáért. E körben felel azért, hogy ő maga, valamint az ő jogán, a gépjárművet használó személy is, jogkövető magatartást tanúsítson. A jogalkotó vélelmezi, hogy a szabályszegés elkövetésének idején a gépjárművet az üzembentartó vezette. E vélelem azonban az üzembentartó részéről megdönthető. Abban az esetben pedig, ha a felelősség alól magát kimenteni nem tudja, viselnie kell annak a vélelemnek a terhét, hogy a szabályt saját magatartásával ő maga szegte meg, hiszen a felelősséget másra sikerrel áthárítani nem tudta.

Az üzembentartó tehát mentesül a közigazgatási bírság megfizetése

alól, amennyiben a jogszabályban előírt okirat csatolásával bizonyítja, hogy a szabályszegés időpontjában nem ő használta a gépjárművet, ha azonban a Kkt. 21/A. §-ában foglalt követelményeknek megfelelő okiratot nem csatolt, úgy viselnie kell a szabályszegés elkövetésének következményeit.

A közúti közlekedés nyilvántartásáról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 33. § /3/ bekezdése kimondja, hogy a jármű üzembentartója (tulajdonosa), ha a törvény eltérően nem rendelkezik, köteles a rendőrhatalóság - adatkérés célját tartalmazó - felhívására a szabályszegés elkövetésekor a járművezető személyről adatot szolgáltatni.

A Kkt. 21/A. § /2/ bekezdése okirat benyújtásához köti az üzembentartó mentesülését a felelősség alól. A Kkt. 21/A. § /1/ és /2/ bekezdése meghatározza, hogy az üzembentartó mikor mentesülhet a közigazgatási bírság megfizetése alól. Mivel a törvény pontosan meghatározza a mentesülés körét, módját, a felperes pedig nem élt a kimentés lehetőségével, jogszerűen alkalmazott vele szemben szankciókat az alperes. Ez alól a felperest az alperes által, az iratbetekintés körében elkövetett mulasztás nem mentesítheti.

Az objektív felelősségen alapuló közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárás vétkességre tekintet nélküli, speciális felelősségi alakzat.

A perbeli iratokból egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes kimentési lehetőségével közigazgatási eljárás során élhetett, azt a hatóság nem akadályozta és nem korlátozta. Az iratmásolatok megküldése terén feltárt hatósági mulasztás, a felperes ügyféli jogainak akadályozásaként, korlátozásaként nem értékelhető. Mivel a felperes ténylegesen nem élt kimentési lehetőségével, utólagosan nem volt figyelembe vehető azon nyilatkozata, hogy a gépjárművet esetlegesen nem is ő vezette.

A Kúria szerint a megyei bíróság a Pp. 339/B. §-ában foglalt rendelkezéseket sem sértette meg. A keresettel támadott határozatok felülvizsgálata során rögzíthető, hogy a hatóság a tényállást teljes körűen feltárta, a rendelkezésre álló képi és okirati bizonyítékok kellő mérlegelése útján helyes következtetésre jutott, amikor az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján a felperest objektív felelősségénél fogva közigazgatási bírsággal sújtotta. Jogszerűen vonta le tehát a megyei bíróság azon következtetést, hogy a hatóság eljárási mulasztása az ügy érdemére ki nem ható szabályszegés volt.

Minderre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért a Kúria azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Kúria a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdés szerinti kötelezte.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

, 2012. december 12.

**Dr.Sperka Kálmán sk. a tanács elnöke, Dr.Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr.Dávid Irén sk. bíró**

A kiadmány hitelével

bírósági írnok